

Kuva: Hannele Partanen

RANNAN RAKENTEET

Rannan rakenteiden suunnittelussa pyritään käytännölliseen ja viihtyisään lopputulokseen. Ota suunnittelussa aina huomioon myös esteettömyys ja turvallisuus. Rannan rakenteita ovat laiturit, venevalkamat, veneluiskat, pukusuojat, käymälät, tulipaikat, laavu, kodat, pöytäryhämät, keittokatokset ja roska-astiat.

[Iloa ja hyötyä esteettömyydestä](#) -oppaasta saat tietoa vaihtoehtoista

Selvitä kaavoitustilanne

- Ota yhteyttä kuntaan ja selvitä, miten alue on kaavoitettu ja onko se jo osoitettu virkistyskäyttöön.

Selvitä rakentamismääräykset

- Selvitä kunnan rakentamismääräykset kunnan rakennusvalvonnasta. Ne vaihtelevat kunnittain.
- Toimenpidelupa tarvitaan yleensä rakennelmiin, joita ei pidetä rakennuksena, mutta joilla on vaikutusta maisemakuvaan, luonnonoloihin tai ympäröivän alueen maankäyttöön.
- Rakennepiirroksia edellyttävät katokset, käymälät, suurehkot laiturit ym.

Tee uimarannasta turvallinen

- Vähimmäisvaatimuksina ovat pelastusrenkas ja heitoliinat. Suosituksena on pelastusvene tai lauta.
- Mikäli ranta ei ole loiva hiekkaranta, tarvitaan laituri, jossa on veteen johtavat portaat.
- Turvaa huolto- ja pelastusajoneuvojen pääsy rantaan, laita ilmoitustaululle paikan koordinaatit hälytysajoneuvoja varten.

Muista pysäköintipaikka ja ohjeistus

- Ota huomioon mitoitus, autojen ja trailerien kääntyminen, näkyvyys ja valaistus.
- Varaa tarvittaessa tilaa trailerille.
- www.metsa.fi/maasto-opasteet

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

www.maajakotitalousnaiset.fi/rannatkuntoon

Ohjaa ja opasta

- Infotauluun esimerkiksi: palvelut ja niiden sijoittaminen, kartta, käyttäytymisohjeet, turvallisuusmääräykset, vastuutahon yhteystiedot.
- Paikan koordinaatit hälytysajoneuvoja varten.
- www.metsa.fi/maasto-opasteet

Huolehdi käymälä ja jätepiste

- Valitse biologinen käymälä tai kompostoiva käymälä.
- Suunnittele huolto tarkkaan.
- Sovi, kuka on vastuussa huollosta ja siisteydestä.
- Suunnittele roska-astioiden sijoittelu ja tyhjennys.
- Toteuta lajittelumahdollisuus jätepisteessä.
- Sijoita niin, että ne löytyvät helposti, mutta eivät ole häiritsevästi näkyvillä.
- www.huussi.net
- www.metsa.fi/ymparistonhuoltorakenteet

Arvosta vanhoja rakennelmia

- Selvitä vanhojen rakennelmien kunto ja niiden historia esimerkiksi vanhoilta kyläläisiltä.
- Kunnosta mahdollisuuksien mukaan vanhat rakennelmat perinteisiä rakennustapoja kunnioittaen.

Suunnittele uusia rakennelmia

- Suunnittele, minkälaisia rakenteita alueelle toivotaan.
- Mitoita uudet rakenteet rannan käyttötarpeen mukaan, ja mieti niiden sopivuus maisemaan. Esimerkiksi käymälä tai wc, roska-astia.
- Suosi paikallisia rakennelmia ja rakennustyypppejä.
- Hyödynnä ammattilaisia rakennelmien suunnittelussa.
- metsa.fi/taukopaikkarakenteet
- www.metsa.fi/piirustuskokoelma

Valitse rakennelmat: tulipaikat, pukusuoijat, laavut, kodat, pöytäryhmät, keittokatokset

- Voidaan tehdä itse paikalla, jolloin talkoot voivat olla osa omarahoitusosuutta.
- Suosi paikallisia yrittäjiä ja heidän tuotteitaan valmiissa rakennelmissa.
- Sijoita rakennelmat viihtyisästi, tuulensuojaan, hyvien näkymien äärelle, aurinkoon tai varjoon tarpeen mukaan.

- Valitse pukusuoijat tai luo mahdollisuus vaatteiden vaihtoon näkösuojassa olevassa paikassa.
- Muista sijoittelussa turvallisuusnäkökulma.
- www.metsa.fi/taukopaikkarakenteet

Venevalkama

- Selvitä tarvittavat luvat, onko kyseessä uusi tai vanhan kunnostus.
- Ota huomioon mitoitus ja laiturit: millaisilla veneillä on tarkoitus valkamaa käyttää (veneiden koko).
- Arvioi käyttötarve.
- Suunnittele veneiden säilytys.
- Arvioi tulosuunnat.
- Suunnittele kääntymistilat.
- Suunnittele kiinnitykset.
- Huomioi tuuli ja suojaisuus.
- Huolehdi turvallisuudesta ja valvonnasta.
- Huomioi huollettavuus.
- Selvitä väylät ja väylämerkinnät.

Kunnosta veneenlaskupaikka, veneluiska

- Veneluiska on vesistön rantaan rakennettu paikka, josta vene voidaan laskea vesille joko auton perävaunusta tai venetrailerista.
- Tehtävät luiskat voivat olla joko betoni- tai sorarakenteisia. Rakennusmateriaali määräytyy luiskan sijainnin sekä käyttöasteen mukaan. Kalteva luiska ulottuu yleensä muutaman metrin verran veteen.
- Koska traileri peruutetaan veteen, sillä pitää olla tilaa kääntyä.

Päätä millainen laituri tarvitaan

- Päätä, mikä on pääasiallinen käyttötarkoitus; uintiin vai veneiden kiinnitykseen
- Päätä, tehdäänkö kiinteä laituri vai kelluva laituri. Yleiseen käyttöön tarkoitetun laiturin on oltava riittävä luja ja se tarvitsee toimenpideluvan.
- Ota suunnittelussa huomioon tuulen suunnat, aallokon muodostuminen, virtaukset, jääolosuhteet, rannan syvyys ja pohjan laatu.
- www.laituri-opas.fi

Esimerkkinä laituri

Rannan omistaja tai haltija voi rakentaa yksityistä tarvetta varten laiturin, joka tietyin edellytyksin voi ulottua toisenkin omistamalle vesialueelle. Laitureita tai laituri-penkereitä ei kuitenkaan saa sijoittaa kiinteistörajojen välittömään läheisyyteen tai toisen kiinteistön edustalle niin, että ne sulkevat vesistöä tai niistä aiheutuu muuta haittaa. Laiturin rakentamisesta ei saa aiheutua välttämättä olevaa ja hankkeen tarkoituksen kannalta tarpeellonta haittaa.

Laituria ei saa rakentaa henkilö, joka esimerkiksi tie-oikeuden tai venevalkamarasitteen (oikeus pitää veneitä toisen maalla ja kulkea sinne) perusteella saa käyttää rantaa, mutta ei ole rannan omistaja tai haltija.

Laiturin rakentaminen voi vaatia luvan

Laiturin lainmukaisuudesta tai luvantarpeesta voi pyytää lausunnon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus).

Jos laiturista tai laiturin käytöstä aiheutuu vesilaissa tarkoitettua haittaa, tulee sille hakea etukäteen aluehallintoviraston lupa. Haitta voi kohdistua esimerkiksi vesimaiseen maahan. Luvan saattaa vaatia ympäristöön nähden suurikokoinen laituri. Laiturin rakennustapa vaikuttaa myös luvan tarpeeseen: maapengerlaituri edellyttää lupaa huomattavasti useammin kuin puulaituri. Suurehkon laiturin rakentamisesta voi lisäksi olla säädöksiä kunnan rakennusjärjestyksessä.

Rakentamisen suunnittelu

Laiturin rakentamista suunniteltaessa on syytä ottaa huomioon seuraavia seikkoja:

- Laiturin rakentamisella ei saa aiheuttaa haittaa esimerkiksi kalastukselle, vesiluonnolle tai luonnon kauneudelle. Muutoin hankkeelle on haettava lupa.
- Yleiseen käyttöön tehtävä venelaituri saattaa vaatia aluehallintoviraston luvan.
- Aluehallintoviraston lupa tarvitaan myös, jos laiturista aiheutuu haittoja, joita ei ole etukäteen pystytty sopimaan naapurien kanssa.
- Suurehkoihin laitureihin tarvitaan mahdollisesti kunnan rakennusvalvontaviranomaisen toimenpidelupa.
- Kelluva ponttonilaituri on suositeltava, sillä se ei oleellisesti heikennä veden vaihtumista. Kelluva laituri on käyttökelpoinen myös vesistöissä, joissa vedenpinnan korkeuden vaihtelut ovat suuret. Muutoinkin

puulaitureita tai kelluvia laitureita tulisi suosia maapengerlaitureiden sijaan mm. maisemallisista syistä.

- Vältä riitatapauksia keskustelemalla laiturinrakennusaikeistasi etukäteen naapurien ja osakaskunnan kanssa.
- Kustannukset ja rahoitus
 - Kustannusten suuruus riippuu siitä, oste-taanko rakennukset valmiina vai tehdäänkö ne itse talkoilla.
 - Valmiiden rakennelmien hinnat kannattaa kilpailuttaa.
 - kts. Rahoitus.

Muista hoidon jatkuvuus ja huolto

- Tee rakennelmat kestäviksi, jolloin ne on helpompi huoltaa.
- Minimoi ilkivalta ja sotkuisuus.
 - Joillain alueilla ei kannata olla irtopenkkejä, jotka voi ottaa mukaan.
 - Jos alue on siisti, sitä ei niin helposti roskata.
 - Laita jättepiste sellaiselle etäisyydelle, että sitä käytetään.
- Järjestä valmiille rakenteille huoltosopimus.
- Sovi, ketkä ovat vastuussa rakennelmien kunnossa pitämisestä.
- Vakuuta, jos mahdollista.

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

www.maajakotitalousnaiset.fi/rannatkuntoon